

Sprogstrategi nu

Bragt i Berlingske, 22. januar 2016

Af Lykke Friis, prorektor for uddannelse

Lige efter nytår så jeg en karikaturtegning, hvor et ægtepar, lettere frustreret over de mange genvordigheder, de allerede var stødt på i det spæde 2016, spørger hinanden – sig mig, ønskede vi ikke hinanden et godt nytår 31. december?

Karikaturtegningen strejfede mig, da Københavns Universitet (KU) i denne uge måtte melde ud, at vi i 2016 ikke vil optage studerende på 13 sproguddannelser, lige fra tyrkisk over polsk til klassisk græsk. Det er mildest talt ikke en god start på året, og hermed lægger KU sig i slipstrømmen på andre universiteter, der allerede har signaleret, at de stopper optaget på sproguddannelser. Miseren skyldes i høj grad finanslovens markante besparelser på universitetsområdet, der rammer de i forvejen økonomisk nødlidende sprogfag hårdt.

Ikke overraskende har beslutningen allerede udløst varsler om både åndelig og økonomisk forarmelse i medierne. Om fremtidens teologer, der ikke kan stave sig gennem Det Nye Testamente, der er skrevet på græsk. Eller at det lukningstruede eskimologi paradoksalt nok aldrig har været vigtigere, ikke mindst i lyset af udviklingen i det arktiske område. Eller at Danmark i høj grad har brug for kandidater, der kan afkode de to lande, der fylder mere og mere – Polen og Tyrkiet. Netop fordi sprog generelt gør Danmark større, skrider KU ikke bare til lukning, men gennemfører grundige analyser, hvor nogle fag forhåbentlig kan overleve – enten på egen hånd eller under vingerne på et større, beslægtet fag.

Sagen aktualiserer nødvendigheden af, at vi i Danmark helt overordnet tager stilling til sprogområdet. Ellers risikerer vi, at hvert universitet, i lyset af nedskæringerne, forsøger at få (sprog)budgetterne til at gå op, uden at nogen ser på helheden. Eller som Dansk Industris Charlotte Rønhof har udtrykt det: vi kommer til at »sejle fuldstændig uden kompas, og... lukke nogle uddannelser, vi faktisk har behov for«. Med andre ord: det er en hastesag, at vi i Danmark bliver enige om en national sprogstrategi.

Heldigvis behøver arbejdet ikke at starte fra bunden. Ideen om en national sprogstrategi er nemlig alt andet end ny. I 2011 fremlagde en arbejdsgruppe under den tidligere VK-regering en rapport, der opfordrede til, at sprog blev tænkt ind i hele fødekæden – fra folkeskole over gymnasier til universitet. Engelsk er vigtigt, men ikke nok. Flere skal studere sprog ved siden af deres hovedfag på universitetet. Og universiteterne i Danmark – og sågar Norge og Sverige – kunne dele sprogfagene imellem sig, så man samler ekspertisen.

Ambitionen om en strategi blev skrinlagt, men blev meget fornuftigt genoplivet af uddannelses- og forskningsministeren i onsdags. Spørgsmålene presser sig på: Hvor mange gymnasielærere får vi brug for inden for f.eks. tysk og fransk, og hvilke sprog ser universiteter, erhvervs- og kulturliv, at Danmark ikke har råd til at glemme?

I en sådan strategi bør politikerne også se på finansieringen af sprogfagene. Hvordan kan det undgås, at især de små fag er så trængt økonomisk? Vil det f.eks. være muligt at give sprogfagene et økonomisk løft i den kommende taxameterreform? Lige så klart er det, at universiteterne også har en opgave: hvordan kan der rettes op på de stærkt vigende optagstal og høje frafaldsprocenter på sprogområdet? Én ting er i hvert fald sikkert. Kører Danmark bare videre som hidtil, risikerer vi, at store og mellemstore sprog som tysk og fransk pludselig også bliver små!